

Kamerat!

Den situasjon som er oppstått etter henvendelsen til Reichskommissar av 30 juni er fremdeles ikke avklart. Det hersker ennå mye uvisshet og usikkerhet.

De arresterte tillitsmenn ble riktignok løslatt etter Tangen konferanse med Terboven, men de har ennå ikke gjenninntatt sine tillitsverv. Heller ikke er de øvrige kravene oppfylt.

Det er ~~gj~~ tyder på at tyskerne og deres håndlangere i Trondhjemsvæien 3 tar det for gitt at tillitsmennene ikke skal inn i sine stillinger igjen. En hendelse Postforbundet har vært utsatt for er karakteristisk i så måte.

I det siste numret av forbundets fagblad, som var viet for bundets 40 års jubileum, var det nevnt at formannen, Oscar Røine, hadde sittet arrestert som følge av at han hadde skrevet under henvendelsen på forbundets vegne, at han av den grunn hadde vært borte fra forbundet en tid, men ville komme tilbake igjen. Da bladet ble forelagt til censur i Stenersen-Olsen-direktoratet, ble denne pasus strøket! Og det ble forlangt skrevet at Røine var avsatt etter bestemmelse av Reichskommissar! Forbundet bøyd seg ikke for dette forlangene, men sløyfet i stedet hele artikkelen.

Denne episoden viser at det er nazistenes tanke at Ludvik Buland, Torbjørn Henriksen, Narvestad og Røine ikke skal tre inn i sine tillitsverv påny.

Det ser også ut til å være ganske i det blå med lønnsforhandlingene. Det forligger ikke noen besked fra "Fagforeningsdirektoratet" uaktet arbeidsgiverforeningen har svart at den er villig til å oppta forhandlinger om lønningene. Det ser ut til at "direktoratet" naturligvis med tyskernes stiltiende samtykke, har til hensikt å sabotere saken. Det er blitt hevdet av folk som må forutsettes å sitte inne med førstehåndskjendskap til stillingen, at direktoratet har til hensikt å rive lønsspørsmålet ut av henderne på organisasjonene og meklingsmyndighetene - og at ~~det~~ det så kanskje vil komme et dekret som bestemmer om så eller så stort tillegg på de eller de lønninger.

Heller ikke er det gitt antydning til forsikring derfra om at fagorganisasjonen skal få beholde sin indre organisasjonsmessige frihet. Det er når det gjelder dette spørsmål også intrufret ting som tyder på at det nye direktorat vil gå om mulig ennå lenger enn sine tyske læremestre i retning av innblanding i rent interne forhold. Det er foretten heller intet som tyder at tyskerne har tenkt å holde fingrene av fatet fordi om de har ordnet seg med et viserguttkontor!

Der står vi altså nå! De kravene som ble oppstilt i henvendelsen av 30 juni er nå langt nær oppfylt. En kan ikke godt komme lenger en til at bare en av hovedpostene i "programmet av 30 juni" er oppfylt, nemlig kravet om løslatelsen av tillitsmennene. Ellers intet av det andre.

Men det gir absolutt ingen som helst grunn til å gi opp de kravene som er reist! 30 juni henvendelsen var fagorganisasjonens betingelser overfor okupasjonsmakten, og viss ikke disse betingelser blir oppfylt, er grunnlaget for fagorganisasjonens eksistens i så vesentlig grad rokket, at det vil være både nytteløst og areløst å forsette som om ingen ting var hendt.

Kravet om at tillitsmennene skal inn i sine verv igjen må opprettholdes. Sekretariatet må og vil sikkert også gjøre felles sak med de kamerater som er i skuddlinjen. Det nytter ikke å bry seg om de

de få "defaitistene" vi har inne faorganisasjonen, nå har fått det så travelt å vrøvle om at vi har da hatt arrestrasjoner av tillitsmenn før. Og avsettelse. Det er riktig det. Men for det første skal vi erindre om at ingen avsettelse er godkjendt av fagorganisasjonen, det vil si fagorganisasjonens medlemmer. Og fagorganisasjonen vil intet heller enn å se de tillitsmenn som er satt utenfor på plass igjen. Dernest skal en huske på at de arrestrasjoner det nå dreier seg om fra et organisasjonssynspunkt betraktet er av en ganske særegen art. De som nå forfølges for sine meningers mot, handlet ikke som privatpersoner, det de gjorde, gjorde de ikke av egen drift og for egen regning og risiko, de optrådte på organisasjonens vegne og i samsvar med organisasjonens oppfatning og interesser. Og det organisasjonens plikt og rett å sørge for at de får oppreisning. Det må være et ufravikelig krav, at tillitsmenn som optrer for organisasjonen og taler organisasjonens sak, ikke skal settes ut av sine verv, så langt det står til organisasjonen å forhindre det.

Heller ikke når det gjelder lønningene kan organisasjonen vike en tomme. Kravet om kompensasjon for prisstigningen må hevdes med full styrke.

Bak de krav som er reist i 30 juni henvendelsen står hele fagorganisasjonen samlet. Det ser ut til at de kan komme til å bety et være eller ikke være for organisasjonen vår.

Vi vil at fagorganisasjonen skal bevares over den ulvetid vi nå lever i. Så lenge den består, betyr det en kraftig styrkelse av de anti-nazistiske krefter som arbeider for å vinne landet frihet og selvstendighet i igjen. Det vil også være av største betydning etter krigen å ha fagorganisasjonen intakt til vern om arbeidernes rettigheter i den nye dagen.

Det oppnår vi ved foredd og uten betenkeligheter å gå inn for de krav som er reist. Det gjør vi ved å bevare og styrke enheten og samholdet. Det forutsetter toleranse og gjensidig tillit, og at hver enkelt på sin post fortsetter kampen for en fri fagorganisasjon av rakryggede arbeidsmenn!

De fagorganiserte arbeidere har med største begeistring sluttet opp om Fagorganisasjonens kampprogram, uttrykt i henvendelsen til Terboven. I den senere tid har det i Oslo vært holdt en rekke møter som har vært preget av en sterk vilje til å ville kjempe aktivt og positivt for en gjennomføring av lønnskravet og de andre kravene som er reist av fagorganisasjonens ledelse. Det er imidlertid på den annen side også en ganske påtagelig reaksjon likeoverfor tilnærmingen til det nye direktoratet, likesom det med stadig stigende styrke kreves informasjon om organisasjonens stilling og standpunkt, fra øverst til nederst.

Det har i det siste vært holdt flere store møter og det er i det hele tatt et rikere organisasjonsliv enn det har vært på lenge. Det er tydelig at tillitsmenn og medlemmer for full kraft går inn for å føre videre en offensiv som er innledet.

For noen dager siden ble det holdt et fellesmøte av formennene i de stedlige styrer og industrigrupper i Oslo. Der ble følgende uttalelse vedtatt:

" Fellesmøte av overfornevnte gruppe i Oslo vil slå fast, at det i den senere tid er oppstått en situasjon som har krav på den største oppmerksomhet fra organisasjonens side. Spesielt med hensyn til den passivitet som gjør seg gjeldene blant de aktive medlemmer - som bl. a. gir seg utslag i utmeldelser og unlatelse av å betale kontigent m.v. Vi må desverre fastslå at det kan skjedd endel ting innenfor organisasjonen som ikke har vært egnet til å styrke tilliten, og derfor bidratt til å gjøre medlemmene tvilene og dermed også passive.

Det er dog i den aller siste tid skjedd ting som, hvis de ble utnyttet og fortsatt- kan gi medlemmene troen og tilliten tilbake, men da må den vilje til offensiv som tydelig er tilstede i Sekretariatets skriv av 30/8-41, fortsettes slik at arbeiderne får følelsen av at det fremdeles er en kamporganisasjon de tilhører.

En ting som også har vært medvirkene til å skape usikkerhet er at det ikke blir gitt informasjon og orienteringer slik at medlemmet til enhver tid kan ha følelsen av at de er med og bestemmer - og ikke bare er brikker i ett spill.

På bakgrunn av de tidligere krav virker sekretariatets vedtak av 15 august i år helt uforstående for oss. Uten å ha fått svar på de stilte krav omgjør sekretariatet sin tidligere beslutning og trer i samarbeide med Arbeidsdirektoratet.

At man ikke har oppnådd noe positivt utenom frigivelsen av de arresterte tillitsmenn fremgår tydelig av L.O. s brev av 20 aug. i år til forbundene og samorganisasjonenes tillitsmenn i anledning av kravet om lønnsforhandlinger.

Skal en derfor ha håp om å få medlemmene inn på en aktiv linje igjen, må en søke å fjerne årsakene til usikkerheten, gi medlemmene underretning om organisasjonens stilling og fremfor allt la arbeiderne få sannheten å vite. Møtet må derfor kreve:

- 1) Det opptas et mer intimt samarbeide mellom organisasjonens forskjellige instanser, så tillitsmenn og medlemmer til enhver tid er nøye informert om begivenhetene og organisasjonens stilling.
- 2) Overfornebdte grupper går aktivt inn for en positiv linje, varetar arbeidernes og funksjonærenes økonomiske og faglige interesser, og i flukt med dette setter noe inn for å få gjennomført kompensasjon for prisstigningen. Likeså innsettelsen av de valgte tillitsmenn i henhold til L.O. og forbundenes skriv av 30 juni til Reichskommisariatet. I flukt med dette vedtak å nekte å ha noe å gjøre med de nyopprettede instanser for situasjonen er klarlagt og kravene godtatt.
- 3) Fagorganisasjonens fortsatte virke må bygge på gjensidig tillit, og vi må kreve at beslutninger av så stor betydning for fagorganisasjonen som vedtaket av 15 august i år innebærer, på forhånd forelegges forbundene i likhet med tidligere praksis."

På et stort fellesemøte av jernarbeidernes stedelige styrer og tillitsmenn fra alle bedrifter, der flere hundre fagorganiserte var tilstede, som ble holdt torsdag kveld ble det vedtatt en uttalelse i samme retning og valgt en deputasjon som skal søke foretrede for forbund og sekretariat for å gi uttrykk for jernarbeidernes syn på stillingen.

Også fra andre industrier og ute på landet meldes om øket aktivitet i foreningene og stadig sterkere vilje til å gå inn for å gjennomføre de krav som står på dagsorden for den nærmeste tid.

V.

Gestapo har stadig sine øyne rettet mot fagbevegelsen, og også dette organ nyter den noe tvilsomme ære å bli omfattet med interesse av pakket på Viktoriaterasset.

Det har vakt villt raseri at det har sivet ut hva som pasert i Jens Tangens og Adv. Hanstens konferansen med Terboven fornylig-og Gestapo har fått ordre om å hitte rede på hvem som står bak " Fri fagbevegelses " referatav samtalen mellom den tyske futen og landsorganisasjonens tillitsmenn, og den melding som er kommet over London radio.

Forbundsformenne ble informert om konferansen med Terboven dagen etter at konferansen fant sted. Gestapo er nå ute for å få fatt på alle de tillitsmenn som var tilstede i informasjonsmøtet. Til alle forbund er det gjort henvendelser for å få oppgave over hvem som møtte, deres alder, adresse o.s.v. Og så skal de vel i forhør, alle mann..... Så får vi bare håpe at det lykkes de skarpsindige oppdagere å finne ut hvor " Fri fagbevegelse" får stoffet sitt fra.

Det som paserte forut for løslatelsen av tillitsmenn var følgende: I slutten av juli sendte L.O. sekretariat en purrekrivelse for å utbe seg svar på sitt brev til Terboven av 30 juni. Det ble forlangt et klart svar på de spørsmål som var stillet. Den 30 juli ble L.O.s formann ens Tangen og adv. Viggo Hansten innkalt til dr. Kasger til konferanse. Fra denne ble de transportert direkte til Terboven. Her innfant også sjefen for Gestapo seg. Terboven leste opp et langt foredrag på tysk som varte en halv time. Terboven uttalet at han fant brevet av 30 juni meget uheldig. Det burde ikke skrives om slike ting så han det burde fremføres muntlig. Brevet faller så lett i urette hender og blir feilaktig utnyttet. Terboven uttalte videre at han ikke ville finne seg i at direktoratet for fagforeningsspørsmål ble neglisjert av L.O. Det var nemlig opprette av ham personlig. Lønnsøking ville f. e. s. ikke bli gitt uten gjennomforhandling gjennom direktoratet. Forøvrig hadde han liten tro på effektiviteten i lønnsstillegg fordi det bare ville føre til ytterligere heving av prisene og ny senkning av pengenes kjøpekraft. Trudselen om at tillitsmennene ville forlate sine stillinger hvis kravene ikke ble imøtekommet, tok han med ro. Han skulle nok finne midler som forhindret en slik handling. En måtte være oppmerksom på at kampen mot bolsjevismen ville føre med seg at en heretter ville ta hardere på ting som en før hadde oversett. Det ville således ikke bli vist et slikt høisinn som tidligere. Han ville bl. a. begrunne sitt høisinn med at han hadde latt en mann som adv. Hansten fortsette i sin stilling i L.O. Tangen repliserte med i henvisning til at medlemmene nå ikke fant seg i at det ikke ble tatt klart standpunkt til organisasjonens fortsatte virke. De fant seg ikke i at de saker som er nevndt i henvendelsen av 30 juni fremdeles ligger uløst. De forlangte således at lønsspørsmålet straks fikk sin avgjørelse. Likeens ville de ikke finne seg i at tillitsmenn som opptrådte på vegne av medl. ble forfulgt og arrestert. Et eksempel på dette kunde Tangen nevne, den uro arrestasjon av Gunnar Bråten hadde ført med seg i Nord-Norge. Hvis ikke de saker som er nevndt i brevet ble løst, ville organisasjonen tilslutt ikke ha mere medl. igjen. Terboven opplyste at han var oppmerksom på at medl. i stor utstrekning nektet å betale kontigent. Det fikk bli forbundenes sak å greie opp i slikt. Forbundene fikk finne seg i å forklare medl. om hvordan saken lå an, så de oppfylte sine forpliktelser. Om løslatelsen av tillitsmennene ville han henviser til sjefen for Gestapo som var tilstede. Denne gav imidlertid ikke noe bestemt svar men opplyste at arbeiderne forsatte å lage vansker, bl. a. hadde arbeiderne ved Kalnes i Tønsberg nå nedlagt arbeidet fordi et par tillitsmenn var blitt arrestert. Terboven bemerket kynisk til denne opplysning at det " da heldigvis er meget effektive midler til å bringe en slik streik til opphør".

Organisasjonens aksjon førte således til en seier. Man var forberedt på at de arresterte meget clnge vilde bli holdt innesperret. Når de alt nå er blitt løslatt må det skyldes at andre tyske myndigheter har grepet inn av frykt for uro på arbeidsplassen. Det er en kjendt sak at både i Norge og Tyskland er forholdet mellom de militære og sivile myndigheter ikke godt, og det er mulig at dette spenningsforhold har virket også her. I ethvert fall er saken blitt et stort prestisjetap for Terboven.